

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 86/11
Luxemburg, 8 septembrie 2011

Hotărârea în cauzele conexate C-58/10-C-68/10
Monsanto SAS și alții

Curtea se pronunță asupra condițiilor în care autoritățile franceze puteau să interzică temporar cultivarea porumbului MON 810

În speță, măsuri de urgență puteau fi adoptate în condițiile prevăzute de reglementarea cu privire la produsele alimentare și la furaje

Diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic (OMG) – experimentele în câmp deschis sau cultivarea soiurilor de plante OMG – este reglementată de o legislație europeană articulată, în special, în jurul a două regimuri: pe de o parte, regimul Directivei 2001/18/CE¹, aplicabil diseminării tuturor OMG-urilor și, pe de altă parte, regimului Regulamentului nr. 1829/2003 care, în ceea ce privește OGM-urile destinate alimentației umane sau animale², poate fi de asemenea aplicat. În conformitate cu principiul precauției, această legislație urmărește să asigure un nivel ridicat de protecție a vieții și sănătății umane, asigurând în același timp libera circulație a produselor alimentare și a furajelor.

Prin Decizia³ din 22 aprilie 1998, Comisia Europeană a autorizat introducerea pe piață a porumbului modificat genetic MON 810, la cererea Monsanto Europe, în temeiul Directivei 90/220 privind diseminarea deliberată în mediu a OMG-urilor, în vigoare la acea dată. În executarea acestei decizii, Franța și-a dat consimțământul scris pentru această introducere pe piață⁴. Utilizat pe teritoriul Uniunii ca furaj, porumbul MON 810, creat de grupul american Monsanto, este în mod special rezistent la anumiți paraziți.

La 11 iulie 2004, Monsanto Europe a notificat Comisiei porumbul MON 810 ca „produs existent” nu în temeiul Directivei 2001/18/CE, ci în temeiul Regulamentului nr. 1829/2003 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic, ca fiind introdus în mod legal pe piață înainte de data de aplicare a acestui regulament (respectiv 18 aprilie 2004)⁵. La 4 mai 2007, Monsanto a solicitat reînnoirea autorizației de introducere pe piață a acestui OMG în temeiul aceluiași regulament.

Cu titlu de măsuri de urgență, Franța a adoptat în 2007 un ordin privind suspendarea transferului și utilizării semințelor de porumb MON 810⁶ apoi, în 2008, două ordine⁷ privind suspendarea cultivării soiurilor de semințe de porumb MON 810.

¹ Directiva 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic și de abrogare a Directivei 90/220/CEE a Consiliului (JO L 106, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 7, p. 75).

² Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 septembrie 2003 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic (JO L 268, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 41, p. 3).

³ Decizia 98/294/CE din 22 aprilie 1998 privind introducerea pe piață a porumbului modificat genetic (Lat. *Zea mays* linia MON 810), conform Directivei 90/220 (JO L 131, p. 32, Ediție specială, 03/vol. 24, p. 143).

⁴ Ordinul din 3 august 1998 privind consimțământul scris, în temeiul articolului 13 alineatul (4) din Directiva [90/220], al Deciziei 98/293/CE și al Deciziei 98/294/CE din 22 aprilie 1998 privind introducerea pe piață a porumbului modificat genetic (Lat. *Zea mays* T25 și MON 810) (JORF din 5 august 1998, p. 11985).

⁵ În temeiul Regulamentului nr. 1829/2003 [articolul 20 alineatul (1) litera (a)].

⁶ Ordinul din 5 decembrie 2007 privind suspendarea transferului și utilizării semințelor de porumb MON 810 (JORF din 6 decembrie 2007, p. 19748).

⁷ Ordinul din 7 februarie 2008 privind suspendarea cultivării soiurilor de semințe de porumb modificat genetic (Lat. *Zea mays* linia MON 810) (JORF din 9 februarie 2008, p. 2462) și Ordinul din 13 februarie 2008 de modificare a Ordinului din 7 februarie 2008 privind suspendarea cultivării soiurilor de semințe de porumb modificat genetic (Lat. *Zea mays* linia MON 810) (JORF din 19 februarie 2008, p. 3004).

Monsanto și alte societăți producătoare de semințe au formulat acțiuni în anulare în fața Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța). În cadrul acestor acțiuni, s-a ridicat întrebarea dacă măsurile de urgență puteau fi adoptate de Franța în temeiul Directivei 2001/18/CE, care permite adoptarea unor astfel de măsuri de către statul membru din proprie inițiativă și în mod direct, sau dacă acestea ar fi trebuit să fie adoptate în temeiul Regulamentului nr. 1829/2003 și al Regulamentului nr. 178/2002, care nu permit adoptarea măsurilor de urgență de un stat membru decât atunci când acesta a informat oficial Comisia cu privire la necesitatea de adoptare a acestora și când Comisia nu a adoptat nicio măsură.

În acest context, Conseil d'État a hotărât să adreseze Curții întrebări cu privire la normele aplicabile măsurilor de urgență care reglementează autorizațiile de introducere pe piață de care beneficiază produsele OMG în cauză.

Cu titlu introductiv, Curtea observă că răspunsurile oferite în speță nu aduc atingere aplicării Directivei 2002/53/CE privind Catalogul comun al soiurilor de plante agricole⁸, care se aplică semințelor derivate din soiuri de porumb precum cele din porumbul MON 810, dar ale cărei dispoziții care permit unui stat membru, la cererea acestuia, să fie autorizat de Comisie sau de Consiliu să adopte măsuri de interzicere nu au fost invocate de autoritățile franceze.

În continuare, Curtea subliniază că, în speță, porumbul MON 810, autorizat în special în calitate de semințe în scopul cultivării, în temeiul Directivei 90/220/CEE a Consiliului din 23 aprilie 1990 privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic (abrogată de Directiva 2001/18/CE) – a fost notificat ca „produs existent” în conformitate cu Regulamentul nr. 1829/2003, apoi a făcut obiectul unei cereri de reînnoire a autorizației aflate în curs de examinare, în temeiul acestui regulament. Curtea consideră că, în astfel de împrejurări, un stat membru **nu poate să recurgă la clauza de protecție prevăzută de Directiva 2001/18/CE pentru a adopta măsuri de suspendare, apoi de interzicere temporară a utilizării sau a introducerii pe piață a unui OMG precum porumbul MON 810.**

În schimb, Curtea precizează că astfel de măsuri de urgență pot fi adoptate în temeiul Regulamentului nr. 1829/2003.

În această privință, **Curtea subliniază că, atunci când un stat membru dorește să adopte măsuri de urgență în temeiul acestui din urmă regulament, trebuie să respecte, pe lângă condițiile de fond prevăzute de acesta, și condițiile de procedură prevăzute de Regulamentul nr. 178/2002⁹, la care primul regulament face trimitere.** Statul membru trebuie așadar să informeze „oficial” Comisia în privința necesității de a se lua măsuri de urgență. În cazul în care Comisia nu adoptă nicio măsură, el trebuie să o informeze „de îndată”, precum și pe celelalte state membre cu privire la conținutul măsurilor de protecție interimare adoptate. Astfel, Curtea precizează că statul membru trebuie să informeze Comisia „cât mai repede posibil” și – ca de altfel și în cadrul clauzei de protecție instituite de Directiva 2001/18/CE – această informație trebuie să intervină, în caz de urgență, cel mai târziu simultan cu adoptarea măsurilor de urgență de către statul membru în cauză.

Pe de altă parte, Curtea consideră că, în ceea ce privește condițiile de fond ale măsurilor de urgență adoptate în aplicarea regulamentului nr. 1829/2003, acesta din urmă **obligă statele membre să stabilească, pe lângă urgență, existența unei situații care poate prezenta un risc important de natură să pună în pericol în mod vădit sănătatea umană, sănătatea animală sau mediul.** În pofida caracterului lor provizoriu și chiar dacă prezintă un caracter preventiv, **aceste măsuri pot fi adoptate numai dacă sunt întemeiate pe o evaluare a riscurilor cât mai completă posibil ținând cont de împrejurările speciale ale cazului în speță, care să demonstreze că se impun aceste măsuri.**

⁸ Directiva 2002/53/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind Catalogul comun al soiurilor de plante agricole (JO L 193, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 43, p. 139), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul nr. 1829/2003

⁹ Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 8, p. 68).

Curtea subliniază în final că, în lumina economiei sistemului prevăzut de Regulamentul nr. 1829/2003 și a obiectivului său de a evita neconcordanțele artificiale, evaluarea și gestionarea unui risc grav și evident ține, în ultimă instanță, de competența exclusivă a Comisiei și a Consiliului, sub controlul instanțelor Uniunii. Ea precizează că, în etapa adoptării și aplicării măsurilor de urgență prevăzute la articolul 34 din regulamentul menționat de către statele membre, atât timp cât nu a fost adoptată nicio decizie în această privință la nivelul Uniunii, instanțele naționale sesizate în vederea verificării legalității unor astfel de măsuri naționale sunt competente să aprecieze legalitatea acestor măsuri în raport cu condițiile de fond și cu condițiile de procedură prevăzute de Regulamentul nr. 1829/2003 și de Regulamentul nr. 178/2002. În schimb, atunci când la nivelul Uniunii a fost adoptată o decizie, aprecierile de fapt sau de drept cuprinse într-o astfel de decizie sunt obligatorii pentru toate organele statului membru destinatar al unei asemenea decizii, inclusiv pentru instanțele acestuia care trebuie să aprecieze legalitatea măsurilor adoptate la nivel național.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#).” ☎ (+32) 2 2964106